

ISSN 1849-9775

Planika

GLASILO SLOVENSKEGA KULTURNEGA DRUŠTVA TRIGLAV SPLIT
SPLIT, MAREC 2019, LETO XXVII. ŠT. 206

Planika

GLASILO SLOVENSKEGA KULTURNEGA DRUŠTVA TRIGLAV SPLIT

GLASILO FINANCIRA URAD ZA
NARODNE MANJŠINE VLADE
REPUBLIKE HRVAŠKE

zanj Mag. Cveto Šušmelj

NASLOVNICA

Nadežda Eterović
NESKOČNA MODRINA VABI

UREDNIKA

Vera HRGA

UREDNIŠKI ODBOR

Cveto ŠUŠMELJ
Nadežda ETEROVIĆ
Ivan KOSMOS

LEKTORICE IN PREVAJALKE

Vera HRGA
Dada ŠANTIĆ
Ana MATUSINOVIĆ

PRIPRAVA IN TISK

DES - Split
www.des.hr

NATISKANO

380 izvodov

RAZPORED AKTIVNOSTI

Ponedeljek: od 19.00 - 21.00 PEVSKI ZBOR
Torek: od 18.00 - 21.30 DOPOLNILNI POUK
Sreda: od 17.30 - 19.30 KLEKLJANJE ČIPKE
Četrtek: od 19.00 - 21.00 PEVSKI ZBOR
Petek: od 18.00 - 20.00 DRAMSKO LIT. URICE
Sobota: od 10.00 - 12.15 DOPOLNILNI
POUK IN OTROŠKE DELAVNICE

Uradne ure tajnice:

Vsak dan razen sobote, nedelje in praznikov od
8.00-12.00 ure
Društveni prostori so odprti vsak dan razen sobote,
nedelje in praznikov od 8.00-12.00 ure

SLOVENSKO KULTURNO DRUŠTVO TRIGLAV SPLIT

Šibenska 3, 21000 SPLIT, HRVAŠKA
Tel: 021 343 137, Fax: 021 321 434
Uradni mobitel: 091 150 44 98

E-mail: slovensko.drustvo.triglav@st.t-com.hr

www.triglav-split.hr

VSEBINA

IZ ŽIVLJENJA DRUŠTVA

1. Tradicionalni napevi v Splitu povezala Slovenijo in Dalmacijo
2. Bogato ob dnevu žena
3. Občni zbor in volilna skupščina
4. S pesmijo na Goriškem
5. Slovo od starega leta
6. Pomoč klekljarici
7. Kako sem objela Boruta Pahorja

KEKCI

1. Sila spomina
2. Miklavževanje
3. Aktivni Kekci

UTRINKI

1. S knjižnega trga
2. O jeziku - Voščiti ali čestitati?
3. 21. Februar, svetovni dan materinega jezika
4. Na predvečer kulturnega praznika slavnostno podeljene nagrade

KRIŽANKA

KOLAŽ

VELEPOSLANISTVO REPUBLIKE SLOVENIJE NA HRVAŠKEM

Alagovićeva 30, 10000 Zagreb, Hrvatska
Tel: (+) 3851 6311 000, Fax: (+) 3851 61 77 236
Elektronska pošta: vzg@gov.si
Spletni naslov: <http://zagreb.veleposlanistvo.si>
Uradne ure so od ponedeljka do petka od 8.00 do 16.30.

Konzulami oddelek Veleposlaništva:

Tel: (+) 3851 631 1014, Fax: (+) 3851 468 0387
Uradne ure so ob ponedeljkih, sredah in petkih od 9.00 do 12.00.

GENERALNI KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE v Splitu

Istarska 9, 21000 Split, Hrvatska
Tel/Fax: (+) 385 21 389 224
Elektronska pošta: generalni.konzulat.rep.slovenije@st.t-com.hr
G. Branko Roglič, častni generalni konzul

Uradne ure konzulata so od ponedeljka do petka od 9.00 do 13.00.

Feri Lainšček
MOJA HIŠA

Ni res, da le sanjam in čakam.
Sezidal nevidno sem hišo.
Tu vse je tako, kot sem želel.
Za goste napravil sem nišo.

Vesel te bom zmeraj, ko prideš.
Postrežem ti s srčno dobroto.
Zapojem ti pesem o sreči,
ti dušo napolnim z lepoto.

Ostal boš lahko še pri meni,
dokler boš vsaj skušal verjeti,
da svet ni brezupen in beden.
Pa rad ga boš moral imeti.

Ni res, da sem čuden in smešen,
le vrt sem drugačen zasadil.
Tod rastejo rože-besede,
ti šopek iz njih sem napravil.

Načrtovane aktivnosti

29.3.19	Koncert MePZ „Triglav“, Tabor-Lokev, Slovenija
30.3.19	Nastop na Reviji Primorska poje -Podnanos, Slovenija
27.4.19	Skupni nastop MePZ Senožiče, GKM, Trg Repulike 1
5-7.5.19	Klekljarska skupina , Sejem starih obrti, Vočni trg 1
Maj	Likovna kolonija Turanj, Slikarska sekcija
18.5.19	Skupni koncert MePZ Triglav in MePZ Vrtojba, GKL, Tončičeva 1
20-25.5.19	Planinska sekcija Vzpon na Durmitor, Črna gora
27-29.5.19	Domovina zame, zate, za nas- Obisk prijateljev iz OŠ Bratov Letonja Šmartno ob Paki
14-16.6.19	Klekljarska skupina v Idriji, Slovenija
14.6.19	Koncert MePZ Triglav v Mariboru, Slovenija
15.6.19	Nastop MePZ na zamejskem koncertu Šentvid pri Stični, Slovenija
16.6.19	50-ti Tabor, Šentvid pri Stični, Slovenija
18.6.19	Zaključna prireditev ob koncu šolskega leta
20-23.6.19	Klekljarska skupina na Pagu
Junij	Likovna kolonija Most na Soči, Slovenija, slikarska sekcija

TRADICIONALNI NAPEVI V SPLITU POVEZALI SLOVENIJO IN DALMACIJO

Slovensko kulturno društvo Triglav Split je ob Prešernovem dnevu v čudovitem ambientu Gotske dvorane Muzeja mesta Splita priredilo zares prazničen večer. Večer umetnosti, kulture, glasbe, vokalne lirike sta ustvarila izjemna glasbenika, basist Marijo Krnić in pianist Tonči Tranfić.

Po koncertu je Marijo Krnić novinarki Mireli Meić povedal: »Na povabilo Slovenskega kulturnega društva "Triglav" iz Splita, ki združuje slovenske Dalmatince ali dalmatinske Slovence, sva se s kolegom pianistom Tončijem Tranfićem, v počastitev Prešernovega dne, odločila Slovenijo in Dalmacijo povezati, kako lepše, kot s tradicionalnimi melodijami in z njimi najbolj prikazati bogastvo tradicionalnega glasbenega ustvarjanja obeh narodov.

Prvi del koncerta sva posvetila hrvaški, dalmatinski glasbi, drugega pa slovenskemu izročilu. Odločila sva se izbrati prav tista dela, ki v priredbah eminentnih skladateljev, z njihovim domiselnim pristopom temu dragocenemu gradivu dajejo dodatno in neverjetno lepoto.

Koncert sva koncipirala tako, da sva prvi del posvetila hrvaški, dalmatinski glasbi, a drugi slovenskemu glasbenemu ustvarjanju. Odločila sva se izbrati prav tista dela, ki v priredbah eminentnih skladateljev, z njihovim

inventivnim pristopom temu dragocenemu materialu dajejo dodatno in neverjetno lepoto.

V prvem delu programa je prvič v Splitu izveden celoten cikel Varoških pesmi iz Splita in Kaštela slavnega hrvaškega skladatelja, dirigenta, glasbenika in kritika Borisa Papandopula, avtorja enega največjih opusov v hrvaški glasbi. V ciklusu iz leta 1950 je enajst pesmi ljubezenske tematike razvrščenih po načelu kontrasta. Pevec prinaša tradicionalne napeve po skladateljevih zapisih, a klavir jih obogati z razkošnimi barvami neoklasicističnih obeležij. Ta uspešna sinteza tradicionalnega in sodobnega glasbenega izraza je pravi mali biser Papandopulovega opusa.

Moja velika želja je bila javnosti predstaviti čudovit cikel, v katerem se nizajo majhni "hiti" dalmatinskih pesmi. Ob sijajni glasbi smo se poskušali spomniti skoraj pozabljenega vokalnega dela našega velikega skladatelja.

Drugi del programa je sestavljalo osem slovenskih pesmi, šestih ljudskih in dveh avtorskih, ki sta si z lepoto melodične linije in besedila pridobili popularnost in status ljudskih pesmi. V tem raznovrstnem pristopu do tradicionalnih pesmi, navdihnjenih z ljubeznijo do ljubljene osebe in domovine, smo znane napeve odeli v zgodnje-in poznoromantično, impresionistično ali pa neoklasicistično oblačilo.

Drugi del programa je sestavljalo osem slovenskih pesmi, šestih ljudskih in dveh avtorskih, ki sta si z lepoto melodične linije in besedila pridobile priljubljenost in status ljudskih pesmi. V tem raznovrstnem pristopu do tradicionalnih pesmi, navdihnjenih z ljubeznijo do ljubljene osebe in domovine, smo znane napeve odeli v zgodnje- in poznoromantično, impresionistično ali pa neoklasicistično oblačilo.

Največja nagrada za ves trud pa je prepolna dvorana prekrasnih ljudi, ki uživajo skupaj s teboj,« – je zaključil Marijo Krnić.

Občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo dvorano, je zares uživalo in z gromkim aplavzom in glasnimi bravo izražalo svoja globoka doživetja

ter tudi željo, da se koncert ponovi, in vsekakor predstavi tudi ljubiteljem glasbene umetnosti v Sloveniji.

Zares nepozabno lep večer, užitek za dušo, srce, uho in oko.

Vera Hrga
Foto: Ana Božulić

BOGATO OB DNEVU ŽENA

Ob letošnjem praznovanju mednarodnega dneva žena smo se 8. marca zbrali v prostorih društva z namenom, da čim bolj pestro obeležimo ta praznik. Ni potrebo navajati razlogov, zakaj nam je bilo to važno, saj vemo, da smo ženske celo dandanes premalo upoštevane, premalo cenjene, premalo ljubljene. Je pač samo po sebi umevno, da se uspešno žensko vedno znova sprašuje, kako ji uspe uskladiti kariero z družinskimi obveznostmi. Ste kdaj slišali, da je to nekdo vprašal uspešnega moškega? Jaz še nisem. Ko pa bom, bom vedela, da so se moški izborili za pravico aktivnega sodelovanja pri gospodinjstvu in oblikovanju družinskega življenja.

Na začetku prireditve je zbrane pozdravil predsednik društva in vsem ženam čestital praznik, **Vera Hrga** pa je podala zanimiv zgodovinski prikaz nastanka in pomembnosti dneva žena.

Sledil je literarni kotiček, na katerem sva Vera Hrga in jaz, **Ana Matusinović**, predstavili gospo **Emi Vega**, arhitektko urbanistko, ki pa se že dalj časa ukvarja predvsem s pisanjem, slikanjem in prevajanjem svojih del v angleščino. Predstavili smo njeno zbirko **Vodnarji**, sestavljeno iz štirih knjig, ki iz različnih zornih kotov, na sebi lasten način, osvetljuje kar je, kar bo in kar utegne biti. Knjige so ilustrirane z njenimi lastnimi slikami.

Namenjene so predvsem mladim, pa vendar zrelim glavam, ki še nimajo navzetih pogledov na življenje, na okolico, na ta naš vesoljni svet. Le-ti bodo še lahko vplivali na to, da bo narava ohranjena, da bo svet obstal, da bo svetloba ta, ki nas bo obkrožala, ne pa tema in temne misli, temna oblačila kot posledica temnih dejanj.

Ana Matusinović, Emi Vega, Vera Hrga

Kakor se je pisanje začelo lahkotno s prvo knjigo **Ključ**, tako tudi branje postaja čedalje zahtevnejše preko knjig **Kaj boš, ko boš velika?** in **Zadeva N.N.N.**, kulminira pa s knjigo **Zojini metulji**, ob kateri se moramo tehtno zamisliti, katero pot bomo ubrali, da bo dobro za vse. Torej se tudi starejši iz njih lahko naučimo še marsičesa, če se le pogledimo v svojo zavest.

Sledil je glasbeni intermezzo, ko so **Kekci** zapeli pesmico **Barčica**, na kitari pa jih je spremljala **Leona**. Tudi za smeh so poskrbeli Kekci, ki so na vprašanja o mamah zelo duhovito odgovarjali in se pri tem tudi sami dobro zabavali. Intervju je vodila novinarka **Paula**, odgovarjali pa so: **Duje, Jerko, Karlo, Roko, Toma in Tonka**.

Razstavljene ilustracije knjig

Obeleževanje dneva žena se je nadaljevalo z ogledom skupinske slikarske razstave, ki jo je predstavil voditelj sekcije **Ivan Kosmos**, razstavljenih pa je bio 17 slik osmih avtorjev: **Mirjane Božulić, Aleksandre Hajdić, Mojce Jelaska, Olje Jelaska, Ivana Kosmosa, Lidije Stehlik, Danice Dade Šantić in Ive Tomažina**. Tokrat ni

bilo zadane teme, slikarji so se po lastni presoji odločili, s čim se bodo predstavili in nastala je tematsko zelo zanimiva kompozicija.

Prav tako zanimiva je tudi najnovejša postava idrijskih čipk, ki jo je pripravilo sedem čipkarič: **Anna Čaleta, Jana Čaleta, Višnja Delić, Katica Kaštelan, Dragica Marinović, Breda Noveljić in Milica Topić**, odprla pa jo je voditeljica **Katica Kaštelan**. Njihova želja je bila, predstaviti nam tudi uporabno, ne pa samo estetsko vrednost čipke. Tako so čipke zablestele na oblačilih, kot modni okraski na torbicah in kot prečudovit enkratni nakit.

Naši fantje so vsem prisotnim ženam s poljubom podarili slovenski rožni stereotip - nagelj, ki je naš dan naredil še bolj dišeč. Ob miškah,

pehtranovih, orehovich poticah in kozarčku smo še dolgo postajali pred razstavljenimi slikami, čipkami in ilustracijami, klepetali, komentirali, kritizirali, hvalili...

Predvsem pa smo se veselili druženju.

Foto Katica Kaštelan: Čipkarice s svojimi izdelki

OBČNI ZBOR IN VOLILNA SKUPŠČINA

V prostorih društva smo imeli 13.2.2019 ob 18.00 uri Redni letni občni zbor in ob 19.00 uri redno volilno skupščino, ki jo po statutu društva sklicujemo vsaka štiri leta. Prisotnih je bilo 63 članov.

Predsednik društva in predstavniki nadzornega odbora ter komisij so na začetku podali poročila o delovanju v preteklem obdobju.

Po štiriletnem mandatu je Volilna skupščina znova izbirala predsednika društva, člane izvršnega, nadzornega in odbora za medsebojne odnose.

V komisiji za medsebojne odnose ni bilo sprememb, v nadzorni odbor je sprejet Marov Paval.

V izvršni odbor sta izvoljeni dve novi članici: Elvira Bavčević in Gabrijela Frakič.

Za predsednika SKD Triglav Split je ponovno izbran mag. Cveto Šušmelj. Uspešno delo v minulem obdobju in obetajoči, obsežni načrti za prihodnje so vsekakor razlog, da mu skupščina ponovno izkaže zaupanje in poveri zahtevno in častno nalogo, krmariti na čelu društva.

Predsedniku, vsem novoizvoljenim in potrjenim članom iskrene čestitke, dobre želje, še naprej veliko uspešnega, plodnega dela, medsebojnega razumevanja in dobrega sodelovanja.

S pesmijo na Goriškem

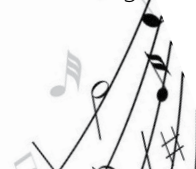

Rano je jutro, pol šestih, vreme diši po dežju (ne po jabolkah). Avtobus, poln še zaspanih potnikov dirja proti deželi.

Na Primorsko, točneje v Novo Gorico gremo, naš zbor SKD Triglav gostuje pri ŽPZ "Sanje" iz Nove Gorice.

Dober glas se daleč sliši in mi se po peripetijah na meji spravljamo pod streho hotela Sabotin v Solkanu, pripravljeni za koncert.

Zvečer nas čaka nastop v županijski dvorani Nove Gorice. Lepo, vsi sedeži zasedeni, v meni vse buhti od nekakšnega, notranjega vznemirjenja,

upam da se bomo dobro predstavili. Ampak, to ni kar tako, rojaki so v publiki.

No, ni strahu, pod taktirko naše Tanje vse teče kot jasna planinska reka; od tihe lune, trmaste "divojke", prelepe dežele, klapske serenade, ter »divne splitske noči« in zvezd, ki na nebu žare, tako enostavno, a spet tako razburljivo, spreletavajo me srhi pod kožo.

Publika diha z nami in ta sinergija sporoča, kako uspešen je koncert.

Na koncu voščila, navdušenost in seveda pogostitev. Domačini poskrbijo za dobre jedi in kapljico;

Pod taktirko naše Tanje vse teče kot jasna planinska reka

mi smo seveda dobri uživalci dobrot. Za konec pesem. In obljuba, da se ponovno srečamo v Splitu.

Jutri nas čaka nov nastop v Vrtojbi, ampak po zajtrku imamo v načrtu izlet na Cerje, kjer je spomenik "Braniteljem slovenske zemlje", vseh osvobodilnih bojov za samostojnost Slovenije. Trenutno je postavitev posvečena prvi svetovni vojni.

Z vsevednim voditeljem se povzpemo na četrto nadstropje stolpa in uživamo v prekrasnem pogledu; na eni strani na Novo Gorico in Jadransko morje, na drugi pa na Triglav, prelepo.

Hvaležni domačinom se vrnemo v hotel in se po kratkem počitku odpeljemo v Vrtojbo na koncert "Jesenska pesem", kot gostje MePZ "Ciril Silič", zbora z dolgim pevskim stažem, še od leta 1945.

Toda tudi mi imamo konja za dirko. Z našimi pesmimi podarjamo z morjem okopano in s soncem Dalmacije obsijano srce.

V prepolni dvorani Mladinskega

centra v Vrtojbi zveni pesem dalmatinskega in slovenskega ljudskega »štih«. Mi sproščeno in z veseljem pojemo, gromki aplavz vsakič znova zajame dvorano in na koncu izziva »bis«.

Polni lepih vtisov zjutraj sproščeni odhajamo proti Splitu. Toda to še ni vse.

Čeprav piha orkansko jugo in dežuje kot iz škafe, nas veseli kosilo v restavraciji "Breza" v Ravni Gori. Dobre volje in z dobrim voznikom avtobusa, ki nas pridno odlaga po avtobusnih postajah, se srečno vrnemo domov.

Vselej potem potrebujem še nekaj časa, da vsa doživetja shranim v svoje predale spominov, da bi lahko v prihodnosti tu in tam v njih znova uživala.

Ana Šušmelj (Nova Gorica, 26-28.10.2018)

Tale lep Anin potopis je tiskarski skrat v prejšnji številki Planike preskočil, morda prav zato, da ob branju mnogim znova obudi spomine na barvita jesenska doživetja na Goriškem.

Tradicionalno decembra pri ostarelih

Zadnje dni decembra smo tudi lansko leto s pesmijo in poezijo poskušali olepšati večer ostarelim v Domu za ostarele in onemogle na Zenti in v domu na Vukovarski.

MePZ pod vodstvom Tatjane Kurajica je zapev nekaj priložnostnih pesmi, ki jih je s poezijo povezovala Vera Hrga.

V prostorih društva smo se s kratkim programom, lepimi željami, prigrizkom in dobro kapljico poslovili od starega in nazdravili prihajajočemu.

Pomoč kolegici klekljarici

Zadnje dni me splitske klekljarice pridno izdelujemo čipko, ki je del spontanega projekta za pomoč kolegici klekljarici s Polzele. Le-ta je za pomoč pri izdelavi oltarne čipke za cerkev sv. Marjete na Polzeli zaprosila FB prijateljice. Namreč, po uspešni operaciji raka se je zaobljubila, da bo sklekljala čipko za oltar, toda projekt je bil zahtevnejši kot je pričakovala, datum, ko naj bi bila čipka izgotovljena, pa se neusmiljeno približuje.

Ko sem videla njeno sporočilo, sem se prošnji v imenu nas, splitskih klekljaric, takoj odzvala. Podarile bomo šest čipk, izdelanih po načrtih Irme Pervanja, a s sukancem „Unitas“ Zagreb, št. 30. Sukanec in načrte je izbrala kolegica A. Z. s Polzele. Mislim, da razumete, zakaj ne citiram njenega polnega imena in priimka, me čipkarice pa vemo, za koga gre. Del čipk je na sliki, delamo pa jih: Milica, Jana, Višnja, Dragica in jaz. Naša Breda je zlomila nogo in žal ne more sodelovati v tem humanem projektu.

Fotografije in tekst: Katica Kaštelan

KAKO SEM OBJELA BORUTA PAHORJA, PREDSEDNIKA SLOVENIJE

Bliža se 19 splitski polmaraton. Že nekaj let voluntiram na tem dogodku. Občudujem ljudi, ki tečejo, čeprav jih nihče ne preganja. Transparent, ki ga lahko dojamemo samo tisti, ki dolga leta živijo v Splitu. Tak „humor“ je tipično splitski!

Kličejo me iz organizacije in potrdijo prihod g. Pahorja. Šele čez, nekaj časa je ta novica v medijih.

Čuvana oseba na stezi. Stvari niso več tako neformalne, a zafrkancij na protokolarni obveznosti je kar precej. Govorim slovensko, sem na razpolaganje, seveda.

Menim da maratonce, tekači premagajo veliko svojih omejitev. Jaz še vedno nisem pripravljena na tek. A se le trudim. Pretekla sem 5 km, enkrat.

Dogodek 24.2.2019 se počasi bliža. Veliko priprav, garaškega, nevidnega dela. Jutro je precej mrzlo, burja, ena

najhujših zadnjih 100 let, piha celo noč, uničuje in spreminja načrte.

Lepo, lansko leto je celo snežilo...Z Vakulo imamo sicer kar dobre odnose.

Steza je prekontrolirana. Opazujem ljudi okoli sebe. Temperatura je okrog ničle.... imam volnene nogavice, pa še ene, pa hlače, pa tri majice in poleg debele zimske jakne še dekico, kapo in rokavice, s sabo imam termo flašo s čajem.... zebe me....a tekači so večina v kratkih hlačah in majicah in zdi se, da se jih burja sploh ne dotika! Ne mislijo na to?

Start je mimo, množica se hitro prebija čez Đardin in Hrvojevo ulico, s kolego umakneva ograje in se počasi odpraviva na Rivo, kjer se naše delo nadaljuje s podelitvijo napitkov in medalj v cilju.

Čas počasi teče, temperatura se dviguje. Družinski člani in prijatelji tekačev se nabirajo, računajo čas. Prvi tekači, so čez uro pa pol že v cilju. Voditelj

je zabaven, pozdravlja vse in naenkrat najavi, da se predsednik Pahor bliža cilju. Kaj naj naredim? Grem proti cilju, oddaljenem samo nekaj metrov, če ne bo veliko varnostnikov, ga mogoče celo lahko pozdravim.

Spominjam se najinega prvega srečanja, bil je 8. marec 2009. Pred desetimi leti. Organizirana je bila čajanka ob Dnevu žena in se je g. Pahor odzval našemu pozivu. Takrat sem voluntirala na Amnesty international. Podpora politikov in znanih osebnosti je res včasih nujna in zelo dobrodošla.

Šele z leti ugotoviš da voluntiranje ni pogojeno ne s področjem, ne z mestom delovanja.

On se tega verjetno ne spomni, a meni je ta trenutek ostal v lepem spominu. Saj je fejsť fant, še vedno!

In je pritekel, okoli njega ni nikogar, je to sploh mogoče. Ana zagradi priložnost!!!! Pristopam in v imenu SKD TRGILAV mu zaželim dobrodošlico in ga povabim, da nas naslednje leto obišče v društvu. Zadihan je, razumljivo, saj je pretekel 20 kilometrov v manj kot tri ure....čestitam!

Objame me in se zahvali! Srečna sem! Novinarji ga v sekundi obkrožijo, protokol se nadaljuje....

Nimam nobene fotografije....nič. Članek pa vseeno lahko napišem.

Čez 24 ur se na uradnem videu polmaratona jasno vidi objem. Ali mi lahko naredite fotko iz tega. Ja. Do naslednjic tecite vsaj v mislih!

Ana Božulić

SILA SPOMINA

Ob Prešernu in kulturi posvečenemu dnevu, smo pri pouku slovenščine precej časa in ljubezni posvetili velikemu poetu.

Zodraslo skupino smo iz raznih medijski zapisov izvedeli veliko novega o življenju Prešerna. Med njimi smo v članku **Ob stoletnici smrti Ernestine Jelovšek** izvedeli nekaj o poslednjih trenutkih njenega umirajočega očeta. (DNEVNIK, 5. feb. 2017)

Ernestina Jelovšek

Podoba očetova, ki živi v mojem srcu

»Hotela sva mu (z bratcem, op. p.) poljubiti roko, česar pa ni dovolil, ker mu je solzila že sokrvica iz kože. S teto se je pogovarjal o svoji bolezni; imel je še vedno upanje, da kmalu ozdravi. /.../ Videla sem, da je moj »dragi papa« bolan, in mislila, da je hud name, ker si ni dal poljubiti roke. O smrti pa še nisem imela pojma. »Tinka, le jokaj za svojega dobrega papá, ki tako lepo skrbi zate!« Te besede je izgovorila za menoj moja mati, ki je ravnokar vstopila. »Kdo pa naj skrbi za njo, če ne jaz?!« je donelo s postelje nazaj. Tukaj mi je pripomniti, da sem napisala dogodke tega nepozabnega dne iz lastnega spomina, le nekaj malega je spopolnila moja mati, ko sem jo na to opozorila čez šestindvajset let.«

Z odraslimi začetniki smo med drugim prebirali Prešernove Poezije, s poudarkom na Zdravljici in Himni. Lotili smo se tudi prevajanja in ga

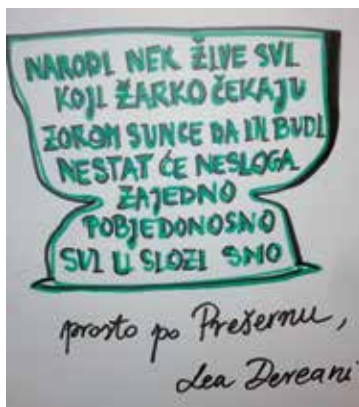
vzporedili z odličnimi Paljetkovimi prevodi v hrvaščino.

Izziv Damijana Stepančiča, da narodno bodrilni duh Zdravljice prelije v podobo, je prevzel tudi nas, pa sta ob njunih prevodih nastali tudi zanimivi ilustraciji učenk Yasmine in Leje.

Med podobami bolj in manj znanih oseb in elementov iz slovenske zgodovine in kulture smo našli obraze pomembnih: Primoža Trubarja, Edvarda Rusjana, Janeza Poldo, Jožeta Plečnika, Hermana Potočnika Noordunga, Srečka Kosovela, Kristino Brenkovo, Ido Kravanja, Friderika Ireneja Barago, Rudolfa Cvetka,

Yasmine

Rudolfa Maistra, Janeza Vajkarda Valvasorja, Almo Karlin in barona Žiga Herbersteina. Ilustracije so nam pomagale, da izvemo nekaj več o teh velikanih, v prihodnje pa nam bodo lahko služile tudi kot dober pripomoček za kviz **Kdo je kdo!**

Z učenci skupine Kekec smo, v njim najbolj primerni obliki, govorili o prijaznem gospodu, ki je imel zelo rad otroke in jim je neprestano delil fige, pa so ga zato klicali dr. Fig. Znanje smo preverili v kvizu **Najmanj kar moram vedeti o Prešernu**, ob predstavljanju Stepančičeve Zdravljice pa so nastale tudi njihove risbice.

Portret Prešerna - Paula

Miklavž, ti dobri mož naš zimski

Tudi letos je otroke v prostorih društva obiskal prvi decembrski dobri mož, Miklavž. Učenci pouka slovenščine v Splitu so mu priredili zares pristrčen sprejem.

Vse je najprej pozdravila učenka Yasmine, o ljubezni je prisotnim pripovedovala Lea, priložnostne pesmice pa so recitali Toma, Roko, Karlo, Tonka, pa še drugi Toma. Prizorček o Rdeči Papriki (Kapici) sta uspešno odigrala Duje in Paula. Ob spremljavi kitare, v rokah Leone, so vsi zapeli CIN CIN CIN ŽE ZVONI, BARČICA PO MORJU PLAVA in skupaj z vsemi v dvorani še SRETAN BOŽIČ.

In potem so naši dragi Kekci odplesali prve plesne - folklorne korake, *Ta požugano z vrtenico* in navdušili vse v dvorani. Poseben aplavz pa je požel Miklavž, ki si je med prisotnimi izbral plesalko in se zelo mladostno in spretno zavrtel z njo. Folklornih korakov so se učenci naučili na delavnici na naši ekskurziji v Sloveniji, na OŠ bratov Letonja Šmartno ob Paki, jih sedaj spretno izbrusili in na naše veliko veselje utrli pot pri oblikovanju folklorne skupine. Predpasnike jim je sešila Tatjana Jurko in obljubila, da nam bo pri šivanju noš z veseljem vedno pri roki.

Prvič je Miklavža spremljal tudi simpatičen parkelj, ki se ga otroci ob izročitvi daril iz rok Miklavža niso kar nič bali. Ta tradicionalni dogodek v društvu Triglav je bil letos zares posebej bogat, vesel in pristrčno razigran.

Za konec so spretno ročice še z užitkom okrasile našo novoletno jelko in se potem zasluženo posladkale s »fritulami« - miškami in drugimi dobrotami.

Aktivni Kekci

V Muzeju Iluzij

V muzeju je bilo lepo, veliko iluzij, zabavnih stvari, prava zabava. *Duje*

V labirintu ogledal smo iskali izhod - Toma

Noč na iglicah - Tonka

Kdo je največji - Tonka

Nova verzija - Dedek in repa

Kurent

O Kurentu, kurentovanju, šegah in navadah pri pouku slovenščine...inpotem je nastal še tale veseli, prijazni, pisani ptujski preganjalec zime in znanilec pomladi.

S KNJIŽNEGA TRGA

BELO SE PERE NA DEVETDESET je pretresljiva, duhovita, navdihujoča in ganljiva literarna pripoved, ki opisuje življenjsko zgodbo pripovedovalke, odraščajoče v sedemdesetih in osemdesetih letih. Njen otroški svet sestavljajo starši, brat Rok, babica Dada, tete in strici, pa benko, Albert keksi, Oddaja o morju in pomorščakih, Gavrilović in prenos sarajevskih olimpijskih iger. A čeprav govori o naštetem, je avtobiografski roman predvsem pripoved o odraščanju, soočanju z izgubo in boleznijo, pripoved o udomačevanju strahu in o vsem tistem, česar nočemo videti, dokler s tem nismo neizbežno soočeni.

O AVTORICI

Bronja Žakelj (1969) je po izobrazbi diplomirana novinarka. Njeno veselje do pisanja je ostalo nekje med vrsticami revijalnega tiska in v redakcijah dnevnega časopisja, zato si je prvo službo poiskala v marketingu, danes pa dela v bančništvu. Ker med financami prostora za ustvarjalnost ni veliko, ljubezen do pisanja pa nikoli ni bila čisto zares pozabljena, se je odločila, da je čas, da napiše svojo prvo knjigo.

OD TALENTA DO USPEHA**Nenad Vladić****POPOTOVANJE VELIKANOV**

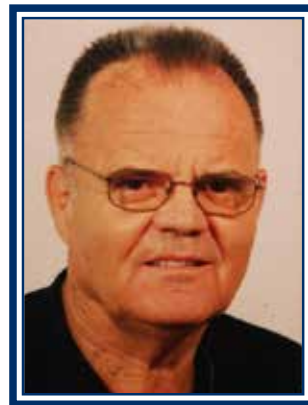
Podajte se na dogodivščino z desetimi uspešnimi Slovenci

V knjigi so navedene celovite rešitve za uspeh, ki jih uporabljajo ali so jih že izkusili uspešne Slovenke in Slovenci. Svoje talente, motive, želje, delovne navade, osebnostne lastnosti, razmišljanja in celo utrinke iz otroštva so z avtorjem delili **Ivo Boscarol, Dejan Zavec, Bernarda Marovt, Uroš Perić, Lara Bohinc, Alen Kobilica, Katarina Venturini, Peter Florjančič, Robert Lešnik in Alenka Kraigher**. Opremljeni z znanjem in izkušnjami uspešnih boste v svojih ciljih neustavljivi. Ugotovili boste, kako prebuditi in razvneti vsa tista zaspala čustva, ki jih že toliko časa niste uporabljali, da ste že skoraj pozabili, da so v vas. Z njihovo uporabo boste ugotovili, kateri je vaš edinstveni talent. S popolnoma nove perspektive boste spoznali vidike ljubezni, radosti, svobode in ustvarjanja. Med branjem knjige se boste naučili vseh sposobnosti in veščin, brez katerih uresničitev cilja sicer ni mogoča, vendar pa sta jih človeštvo in človek že skoraj pozabila. Ves čas popotovanja se vam bo odkrival vaš univerzalni smisel, vselej dobro skrit dragulj, ki ponazarja podaljšano roko vašega talenta.

IN MEMORIAM

Življenjsko pot je sklenil naš dolgoletni član

JANEZ OMAHEN

Od njega smo se poslovili 8. januarja 2019 na mestnem pokopališču Lovrinac

*Vsak človek je zase svet,
čuden, svetel in lep,
kot zvezda na nebu.*

(T.Pavček)

Odšla je dolgoletna članica društva

ANA VELEPIČ

od nje so se svojci poslovili na pokopališču v Dobu v Sloveniji

O jeziku...

Voščiti ali čestitati?

V Slovarju slovenskega knjižnega jezika je zapisano, da se:

- čestita, če se komu izrazi veselje nad pomembnim dogodkom, uspehom;

- vošči pa, če se izrazi dobre želje.

Čestitka, če gre za zasluge

- Čestitamo praviloma za stvari, za katere ima oseba, ki ji čestitamo, zasluge: za opravljeno diplomo, za poroko, k napredovanju, za rojstvo otroka, k pomembnemu življenjskemu jubileju, denimo k zlati poroki.

- Slovenci si lahko čestitamo tudi za dan državnosti ali za dan samostojnosti in enotnosti ter sprejemamo čestitke od drugih.

- Čestitamo tudi za dan žena, saj so si ta dan ženske izborile ob koncu devetnajstega in na začetku dvajsetega stoletja.

- Čestitamo lahko tudi prijateljem za rojstni dan, čeprav imajo zanj (za njihovo rojstvo) zasluge predvsem starši.

Voščilo, če gre za dobre želje

- Voščimo pa, kot že zapisano,

če nekomu izrazimo dobre želje. Denimo za novo leto, božič, veliko noč ali kak drug praznik.

- Voščimo lahko tudi za rojstni dan ali god.

- Vsak dan pa lahko voščimo dobro jutro ali dober večer, ob odhodu pa zbogom in srečno pot.

Za novo leto in božič voščilnice, ne čestitk

Ob novem letu ali za božič pošiljamo voščilnice, ne čestitk. To Evropejci počnemo že dobrega pol tisočletja. Po predvidevanjih voščilnice izhajajo iz 15. stoletja, ko so redovnice svojim dobrotnikom pošiljale na roko napisana voščila. Prve tiskane novoletne voščilnice so se pojavile v 20. letih 19. stoletja na Dunaju, v Sloveniji pa v drugi polovici 19. stoletja.

»Pošiljanje voščilnic se je razširilo hkrati z razvojem tiska,« je zapisal etnolog Damjan J. Ovsec. »Zelo pogosti motivi, ki se pojavljajo na božičnih in novoletnih voščilnicah, so zvonovi, smrečica, angelci, ptički,

motivi s snegom in Kristusovo rojstvo. Veseli prizori prikazujejo nazdravljanje v čast novemu letu, uro s kazalci, obrnjenimi na polnoč, pa nagajivo sonce, luno in podobno. Pogosti motivi so še podkev, dimnikar, palčki, sveče, igralne karte, štiriperesna deteljica in prašički. Vsi motivi imajo korenine v vražah in praznoverju. To so simboli, ki pomenijo srečo in hkrati zaščito pred nesrečo. Obstajale so tudi take, ki so prikazovale prizore po gostilnah in domovih, omizja in družbe, ki veselo nazdravljajo, in podobno.«

Prevzeto iz

Božične in novoletne čestitke - Maksim Gaspari

21. februar - Svetovni dan maternega jezika

Foto: Zima pri cerkvi v Loki pri Zidanem Mostu, kjer je del svojega življenja preživel tudi Primož Trubar, avtor prvih slovenskih knjig in utemeljitelj našega knjižnega jezika.

V spomin na ubite študente z univerze v Daki, ki so 21. februarja 1952 v Bangladešu protestno

zahtevali uradno rabo njihovega maternega jezika, bengalščine, je ta dan proglašen za Mednarodni dan maternega jezika. Osnovni namen proglasitve dneva, posvečenega materinščini, je spodbujanje in spoštovanje lastnega in hkrati drugih maternih jezikov po vsem svetu, ohranjanje večjezičnosti ter jezikovne in kulturne raznolikosti.

V Sloveniji veliko zaslugu dolgujemo Primožu Trubarju, ki je postal avtor prvih slovenskih knjig in utemeljitelj našega knjižnega jezika. Leta 1527, ko je bil star devetnajst let, mu je bila dodeljena župnija Loka pri Zidanem

mostu. Skozi njegovo življenje je začel snovati in uresničevati zamisli za seznanjanje Slovencev z verskimi vsebinami.

Zavedal se je, da mora ljudi najprej naučiti osnov branja ali vsaj osnovnih molitev in krščanskih resnic. Pri odločitvi za jezik, ki je bil že narečno in socialno razslojen, mu je prav prišlo poznavanje jezika v različnih slovenskih deželah, za osnovo pa je vzel osrednjeslovenski prostor (od koder je prihajal), kjer sta se mešala gorenjščina in dolenjščina.

Na predvečer kulturnega praznika slavnostno podeljene nagrade.

Prešernovo nagrado za življenjsko delo je letos prejel scenarist in režiser **Filip Robar Dorin**, ki je s svojo silovito in nenavadno ustvarjalno potjo, kot je zapisala komisija, odločno zaznamoval slovensko filmsko pokrajino. Je domači pionir na področju dokumentarnega in igrano-dokumentarnega filma in ob tem kot avtor aktivni soudeleženec filmske snovi. Enako je predan raziskovanju povsem lastnega filmskega izraza kot tudi glasu prezrtih družbenih skupin, ustanovil je prvo neodvisno filmsko produkcijo v Jugoslaviji Filmske alternative ter nekaj časa vodil Filmski sklad.

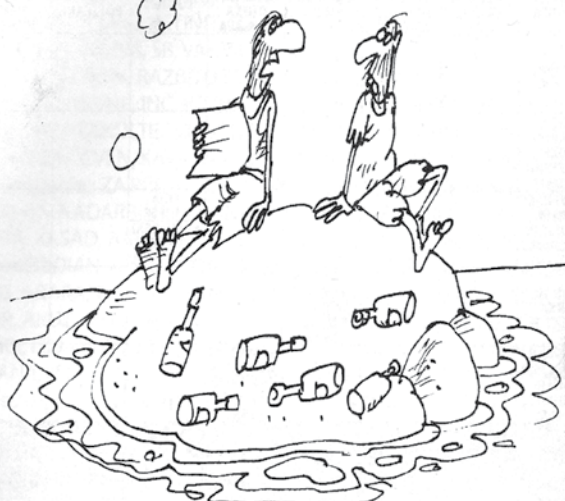

Med dobitniki največje nacionalne nagrade za umetnost se mu pridružuje še kostumografka in scenografka **Bjanka Adžić Ursulov**, ki ima kot izjemno lucidna bralka dramatike redke dar, da nevidne dramaturške vozle iz dramskih tekstov izvirno prelijeva v kostume. Z lahkoto se poigrava tako z zgodovinskimi stili kot z materiali, njeno ugledno umetniško delovanje tudi na najprestižnejših tujih odrih (Comédie Française, Globe Theatre London, Dunajska državna opera...) pa jo uvršča med vrhunske ambasadorje slovenskega gledališča v tujini, ugotavlja upravni odbor.

Male nagrade Prešernovega sklada gredo letos v roke pesnika **Jureta Jakoba** za pesniško zbirko *Lakota*, igralki **Maruši Majer** za vlogo v filmu *Ivan* in ustvarjene vloge zadnjih treh let ter ustvarjalcu animiranih filmov **Dušanu Kastelicu** za film *Celica*. Za izjemno delo prejmeta nagrado še skladatelj **Tomaž Svete** za skladbo *Koncert za dve violini in godala* ter operi *Ada* in *Antigona* in zborovska dirigentka **Martina Batič** za poustvarjalne dosežke v zadnjih treh letih, kamor med drugim sodijo izstopajoči koncerti s Komornim zborom RIAS, z Zborom Srednjenemškega radia in z Zborom Slovenske filharmonije. Nagrajenca Prešernovega sklada sta tudi arhitekta **Aljoša Dekleva** in **Tina Gregorič Dekleva** za dela zadnjih treh let, denimo slovenski paviljon *Dom v Arzenalu* na bienalu v Benetkah leta 2016 in objekt Univerzitetnega kampusa Livada v Izoli.

Povzeto DNEVNIK 10.febr.2019

AVTOR: JANEZ ANZEJ	ZRAČNA PLAST, KI OBDAJA ZEMLJO	PRED- SEDNICA VLADE	PARCELA	AFRIŠKA VIRUSNA MRZLICA	LJUDJE ISTE BARVE KOŽE	IVICA KOSTELIČ	PICASSOVA UMETNOST- NA SMER	PRIKLOPNO MESTO MODULOV
NOVOZE- LANDSKA PTICA NE- LETALEC, KIVI								
JADRAN- SKA DVOJAM- BORNICA								
MELODIKA						BORIS OSTAN BOGO- SLUŽNO OBLACILO		
OLIVER MLAKAR			PRIPADNIK LJUDSTVA LAPITOV SL. PESNICA (MAJDA)					
MANUŠI JELEN VZHODNE AZIJE					ALADAR ZAHARIAS DEKLICA V "ČUDEZNI DEZELI"			KEMIJSKI SIMBOL ZA SELEN
SUŠILNIK ZA LASE				GRŠKI BOG VOJNE				
GIBLJIV ORGAN HOBOTNICE				SLADKO- VODNA RIBA				

Dazred	PRIPRAVA ZA BARVA- NJE VEK IN TREPALNIC	ČEŠKI SKLADA- TELJ (OTAKAR)	DROG LUKNJAČ	JAPONSKA OBLIKA BUDIZMA, CAN	MEŠANICA ENCIMOV V TANKEM CREVESU	JILL IRELAND	RIMSKI BOG SMRTI IN PODZEMLJA				LEPILO				FR. PISA- TELJA (ALPHONSE IN LEON)	AJDA SMREKAR
							INUIT	AMERIŠKO BRENKALO, BENDŽO								
ZNAKI IZ PIK IN CRT ZA PRENOS BRZOJAV. SPOROČIL																
TISKARSKA ZVEZDICA									MOSKI, KI JE ZAUŽIL STRUP	TROPSKI SADEŽ AM. IZUM. THOMAS EDISON						
PEVEC VIDMAR						AM. REŽI- SER (ELIA) DAL JSI MOSKI SUKNJIC						POGAN, NEVERNIK	TOMI UNGERER			GLAVNI STEVNIK
SLOVENSKI FILM V REŽIJI BOŽA ŠPRAJCA				DRUŽINA ZVERI				PEVKA KRUSIČ LEŠENA STENSKA OBLOGA					DRŽAVA NA BLIŽNJEM VZHODU (BAGDAD)		DORIS DAY KONJ TEŽKE PASME	
				OSEBNI ZAJMEK												
ANTON CEHOV			OSAMOS- VOJA													
			BRIGITTE BARDOT													
KOTANJA ZA GOJENJE RIB							KRAJEVNO BOŽAN- STVO MEMFISA				ČEVLJAR- SKA NIT					
IT. POPEV- KAR V DUETU Z ROMINO PDWER							ALOJZ REBULA			PROZORNA KLEJASTA ORGANSKA SNOV BREZ OVIER	GORLJIV PLIN V NAFTI	ALJOŠA ŽORGA			MORILEC MATERE	NAZIV
												VOĐIJA OKT. REVOLUCIJE				

AMERIŠKI TENISAC SAMPRAS				PRESER- NOVA PESEM			
TRAVNATA STĖPA V TOPLEJŠIH PREDELIH J. AMERIKE				NAOČNIKI	TELUR		
VOJAK ELITNIH ODDELKOV V FEVDALNI TURČIJI					JAPONSKA LUKA NA HONŠUJU		
EMIL TAHIROVIČ			LEPOTIČJE, OKRASJE				STRINA, UJNA
NIZOZEM- SKI FILMSKI REŽISER (RENE VAN)			IZPTJE NA DUŠEK	DEL OBRAZA			
				RUDI HITI			
PRISTAŠ SEKTE ENKRA- TITOV							
ZE UMRLI AMERIŠKI PEVEC (JOHNNY)				PESNICA ŠKERL			

DAUDET: francoska pisateljja, **OSTRČIL:** češki skladatelj, **PARAMENT:** bogoslužno oblačilo, **SIKA:** azijski jelen, **MATRICID:** morilec matere

svet v planinah je tako lep

pogled z višine

neasmisljena Barja na kornatih

kdo je ta palček?

Brez komentarja

veliko zborovlja želimo, gospojo polcažer